UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

In integ. resti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

ſimpliciter permiſſus.ꝛ ſic ſumus in genere permiſſorum,ꝛ iſto ca-
ſu nunquam preſumitur dolus, niſi probetur.l. quoties.§. qui do-
lo.ff.de proba.quandoque eſt aliquis actus ſimpliciter prohibitus
ꝛ ſic ſumus in genere prohibitorum, ꝛ iſto caſu dolus ſemper pre-
ſumitur niſi probetur contrarium l. j. j̃. ad leg.cor. de ſica. Quan-
doq3 eſt aliquis actus non ſimplicitet permiſſus,ꝛ ſimpliciter pro-
hibitus,ꝛ ſic dicas ꝙ aut talis actus fit palam, aut clam. Primo
caſu non preſumitur.ſecundo ſic vt l.fin.de ritu.nup.l.non exiſtimo
de admini.tuto. In ſecundo caſu.quid de omittente dic quod aut
omittens ſcit ſe debere facere quod debet,tunc preſumitur dolus.
Ita debet intelligi.l.ſi procurator.§.dolo.ff. mand. aut ignoratur,
ꝛ non preſumitur.l.qui alterius.de reg.iur.

LEX VII.

1 ☞ Pactum ſimplex ſeu liberatio, trahit ſecum executionem in
pactis liberatorijs.

SI maior. Actio de dolo datur occaſione lu-
cri,non facti dolo alterius.hoc di-
cit. ¶ Oppo. quando dolus dat cauſam contractui
bone fidei,contractus eſt ipſo iure nullus. vt l.ꝛ elegā-
ter.in prin.ff.eo,ergo repudiatio hic,eſt ipſo iure nul
la.Sol.Dicit gl.illud,ꝙ operatur in contractu venditionis tradi-
tio,illud operatur repudiatio.ꝛ ideo ſicut ibi facta traditione re-
currimus ad actionē de dolo,ita hic facta renunciatione. ¶ Quid
1 habes ex iſta not.gl.Primo habes,†ꝙ ſicut quādo dolus dat cau-
ſam contractui bone fidei,cōtractus eſt ipſo iure nullus,ita quan
do dolus dat cauſam diſtractui,hoc eſt illi actui,per quem recedi-
tur a contractu,nam petitio hereditatis eſt bone fidei,vt l.fin.j̃.de
pet.hered.ita eodem modo repudiatio eſt bone fidei. Item habes
2 †ꝙ in pactis liberatorijs ſimplex pactū ſeu liberatio trahit ſecum
executionem,vt l.j.§.ſi debitori.vt in poſ.le.Simile videbitis not.j̃.
tit.j.l.de tutela.tangitur in l.ſub pretextu inſtrumenti.s̃.de tranſa.ꝛ
ibi dixi.Sed ſi eſſet aliqua liberatio,que non traheret ſecum execu
tionem, q2 deberet hinc inde aliquid dari, vt in contractu tranſa-
ctionis,tunc idem eſſet ꝙ in emptione,ꝛ venditione,vt dixi s̃.in d.
l.ſub pretextu.Et ex his apparet,ꝙ illi qui reprehendunt iſtam gl.
dicentes,quod hic nō loquitur in contractu bone fidei,non intelli-
gunt eam nam licet loquatur in actu,per quem receditur a contra
ctu vel quaſi cōtractu bone fidei,tamen idem eſt in iſto caſu,quod
in ipſo contractu,ꝛ vide glo.tuam,quam nota perpetuo ꝛc.

ALIA LECTVRA.

SI maior. Repudiatio hereditatis facta per do-
lum purgatur per actionem de dolo
hoc dicit. ¶ Oppo.ꝛ videtur quod iſta repudiatio ſit nul
la,vt l.ꝛ eleganter.in prin.ff.eo.Solue vt hic not.gl.quam ſigna.ꝛc.

LEX VIII.

OPtimum. Actio de dolo debet intra bien-
nium continuum intentari, ꝛ ter-
a minari.[a] ¶ Oppo.de l.iij.s̃.eod.Sol.Illa corrigitur per
iſtam. ¶ Secundo oppo. ꝛ videtur quod actio debeat
perpetuari lite conteſtata,vt j̃.de preſcrip.xxx.anno l.j.ꝛ l.fi.de an-
na.excep.So.Fallit hic. ¶ Querit gl. vtrum tempus quod datur
ad reſciſſoriam intentandam,perpetuetur lite conteſt. Dic vt hic,
per gl.Dicam vobis in l.ſupernacuam.j̃.de temp.reſti.in integ.ꝛc.

ADDITIO.

a ¶ Terminari.Adde inquantum Alexan.tangit,quod ſtante ſta-
tuto,quod de maleficio non poſſit cognoſci poſt ſex menſes, quid
ſi ſtatutum dicat quod nō poſſit cognoſcere poſt quinquennium,
ꝛ aliud dicat quod coniugatus aliam ducens vxorem capite pu-
niatur, contingatque quod aliquis vltra quinquennium duxerit
aliam vxorem,ꝛ perſeuerauerit in delicto an iudex poterit cogno-
ſcere vide Pet.de Anch.conſi.iiij.

ALIA LECTVRA.

OPtimum. Lis orta ſuper dolo, actione de do-
lo intentata, debet finiri intra bien-
nium.hoc dicit. ¶ Oppo.de l.j.s̃.eod. circa medium legis.
Glo.dat plures ſol.Dic quod tempus currit,vt hic, ſed competit
reſtitutio,vt ibi. ¶ Item oppo.de l.fi.j̃.de preſcri.xxx.vel.xl.annor.
So.Eſt regula,quod per cōteſtationem quelibet actio perpetua-
tur.fallit hic. ¶ Querit gloſſ. quid de actione reſciſſoria. De hoc
habes in l.ſed ſi pretorem.§.quoties.ex quibus.cauſ. maio.ꝛ ibi gl.
in §.rurſus.Inſti.de actio.ꝛc.

De in integrum reſtitutione. Rubr. XXII.

LEX I.

ILlud inſpiciendum. Minor leſus
renunciando
querele,tacite,vel expreſſe,reſtituitur..d.h. ¶ Opp.ꝛ vi-
detur quod ipſo iure non noceat talis renunciatio,vt j̃.
in quib.cau.in inte.reſt.non eſt neceſ.l. ij.Huius timore ſunt hic plu
res ſol.Quedam quod hic loquitur prout loquit̃ de repudiatione
tacita. hoc debet intelligi, que fit per aliquem actum, vt accipien-
do legatum,vel aduocando pro teſtamento,non ex ſolo curſu tem
poris ꝛc. Iſta lect.non placet,quia text.hic dicit,tacita(diſſimula-
tione:ſed dic quod eſt bona,quia licet non diſſimulat agnoſcendo,
tamen diſſimulat querelam quod prout fiat ſimpliciter per taciturn
nitatem noceat)accipere autem legatum,non eſt diſſimulatio,ſed
eſt factio,ſeu quoddam factum, ſeu agere. Dicunt ergo alij, ꝛ hec
lex concordat cum illa,vt ipſo iure ſit immutatum aduerſus iſtam
tacitam renunciationem.Hoc non placet,per text, qui dicit, auxi
lium etati impartitur, ꝛc. propter quod concludit de reſtitutione
1 in integrum,maxime cum†hec lex ſit poſita in hoc titulo, debet in
telligi ſecundum naturam tituli,ſub qua eſt poſita,vt l.Imperator
de in diem addic.ꝛ no.in l.fin.j̃.de condi.inde. dicas ergo quod hec
lex per ill am corrigitur in hoc ꝛc.

ALIA LECTVRA.

ILlud inſpiciendum. Reſtitutio in in
tegrum conceditur minori xxv.annis leſo,propter renunciationem quere
le inofficioſi teſtamenti.h.d. ¶ Not.ꝙ dixi in ſummario. ¶ Oppo.
de l.ij.j̃.in qui.cau.in integ.reſti.non eſt neceſ.Glo.dat plures ſolu.
Tene primam. Vel dic quod hec corrigitur per illam. Iacob.de
Aret.format queſtionem, vtrum ſi minor facit pacem cum inimi
co ſuo,poſſet petere reſtitutionem in integrum? Dixi in l.de fidei
commiſſo.s̃.de tranſac.

LEX II.

EO tempore. Numerus liberorum non ſupplet
etatem ad impediendam reſti.h.d.

LEX III.

1 ☞ Minor curatorem habens, quando equiparetur prodigo.ꝛ
nume.9.
3 Prodigus quando equiparetur pupillo.
4 Adultus quando equiparetur pupillo,ꝛ nu.10.
6 Authoritas iudicis quando ſufficiat in contractibus minorum.
7 Iudex quando ſuppleat defectum tutoris.

a **SI curatorem.** [a]Si minor habens curato-
rem contrahit ſine eo,con-
tractus eſt nullus,ſed ſi non habet curatorem, ꝛ contra
hit ſine eo,valet contractus,ſed reſtituitur ſi ledatur.h.
d.nota quod dixi ſummario. ¶ Not.quod minor habens curato-
rem,equiparatur prodigo.Et ex hoc glo.noſtra facit duo propor
tionalia, ſeu duas equiparationes, ex quibus colligas tertium.
Primum proportionale ponitur hic in tex. Minor curatorem ha
bens equiparatur prodigo. Secundum ponitur in l.certi condi-
ctio. §. item queri.ſi cert.peta.quod ille cui eſt interdictum bonis,
equiparatur pupillo. Tertium colligitur ex predictis duobus,
b quod minor curatorem habens equiparatur pupillo.[b]Hoc modo
probatur.Minor habens curatorem equiparatur prodigo, ꝛ pro
digus equiparatur pupillo, ergo minor curatorem habens equi-
1 paratur pupillo.Ad primam equiparationem†oppo.quod minor
non equiparatur prodigo,nam prodigus non poteſt teſtari,vt l.is
cui.s̃.de teſt.ſed adultus ſic,vt j̃.qui teſtamen.face.poſſ.l.iij.ꝛ l.qua
etate.ff.de teſtamen. Solu. Hic loquitur in actibus viuentium,in
quibus equiparantur,vt hic,in actib.morientium non, vt ibi.Ra-
tio,quia prodigo interdicitur propter eius vitium,ꝛ defectum,mi
nori vero interdicitur propter preſumptionem etatis.Et ideo for-
2 te ſi† eſſet quidam minor,ꝛ prodigus,non poſſet ſibi dari curator,
tanquam prodigo,quia ſufficit curator tanquam adulto.argumē.
l.qui habent.ff.de tute.Sed arbitror quod poſſet ſibi bonis inter-
dici, propter prodigalitatem, que interdictio operatur ne poſſet
teſtari, ad quem effectum, datio curatoris propter etatem ſe non
3 extendit. ¶ Ad ſecundum cum dicit, † quod prodigus equipara-
tur pupillo,oppo.de eo quod dixi in l.ſi quis in tantam.infra vnde
vi, circa primam partem. Solu. In contrahendo equiparantur,
☞ non in delinquendo, [c] vt ibidem. ¶ Ad tertiam equiparationem
c †quod adultus equiparetur pupillo, oppo.de l.qua etate.ff.de te-
4 ſtibus.Sol.Dico in actibus viuentium equiparantur,non in acti-
bus morientium. Rationem huius plene dixi. ff. ad Trebel.l.j.§.
fuit queſitum.vbi habes de his vnam bonam gl.quam hic.Cy.re
citat ¶ Oppo.de d.§.fuit queſitum.Sol. Fallit ibi.Oppo.Inſti.
de ſuſpe.tuto.§.impuberes.ff.de ſuſpe.tuto.l.impuberib.Sol.Fal
5 lit†in accuſationibus ſuſpecti,vbi nō equiparātur pupilli ꝛ adulti.
¶ Venio ad gloſſ.que dicit,habens tutorem vel curatorem, con-
6 trahit cum decreto iudicis.an†authoritas iudicis ſufficiat?Hic in
gloſſ.ſunt opi.finaliter tenet,quod ſufficit iudicis authoritas.vide
gloſſ.ꝛ tene menti.Contrarium videtur tenere gloſſ.j̃.titu.ij.l.fina.
ꝛ infra ſi propter.public.penſio.l.fin. Mar.Sil.tenet gloſſ.contra.
Non obſtat.§.permittitur.quem allegat,quia ibi loquitur in actu
neceſſa

neceſſario,vt recipere ſolutionē,vt l.fideicōmiſ.§.ſi rem.ff.de lega.
iij. Non obſtat.l.bonorum,q2 loquitur in caſu ſpeciali, ſed tamen
alij tenent iſtam gl.¶Ad contraria reſpondent,vt j.dicam.Ego
dico ſic.Quidam eſt actus,in quo requiritur iudicis,τ tutoris au
thoritas,vt in alienatione immobiliū,vt in toto.ti.de predi.mino.
τ ff.de reb.eo.tunc authoritas ſola iudicis non ſufficit.q2 deficeret
vnum de ſubſtantialib.l.cum hi.§.ſi pretor.de tranſa.Ita loquun-
tur iura.ſ.alleg.in contrariū.τ ita dicebant dicti doc.τ bene.Qui-
dam ſunt actus,in quib.authoritas tutoris,τ curatoris, tantum
ſufficit,τ in hoc dicti doc.tenent iſtam gl.ſimpliciter. Tu dic.Aut
celebratur actus neceſſarius,τ iudicis authoritas ſufficit, vt l.ait
pretor.§.permittitur.l.fideicommiſ.§.ſi rem.ff.de leg.iij.Aut eſt a-
ctus,τ tunc ſi quidem loquimur in curatore,dico qđ authoritas
iudicis ſufficit,τ poteſt ſupplere defectū curatoris.Sicut em̄ poſ-
ſet vnum alium curatorē dare,vt l.ventri.de tut.τ cura.da.ab his.
ita ipſe iudex poteſt perſonam curatoris aſſumere.τ ita loquitur
7 iſta gl.τ bene.¶Si vero †in tutore tantum,tunc ſi quidem pupil-
lus non habebat tutorem,tunc iudex pōt ſupplere defectum tuto
ris,vt l.bonorum.qui admit.ad bon.poſſ.τ j.de iu.deli.l.ſi infanti.
in fi.Si vero tutorem habebat,tunc iudex non poteſt ſupplere de
fectum tutoris,vt d.l.ſi infanti.a contrario ſenſu,qđ probo per ra-
tionem.q2 habenti tutorem,tutor non poteſt dari, niſi in caſib.vt
j.in quibus cau.tut.hab.Cum ergo habeat tutorē,iudex illius tu
toris officium non pōt ſibi auferre ſine cauſa,τ officium alterius
tutoris aſſumere,q2 non pōt ei dare ꝛc.niſi vt dictum eſt. Fateor
tamen ſi ille tutor non poſſet haberi,tunc iudex poſſet eius defe-
ctū ſupplere,arg.l.ſi longius.de iud.τ l.cum dotem.§.ſi patri.ff.ſo.
ma.τ vbi pupil.edu.deb.l.ſi.¶Ad vnum tamē aduerte,ad practi
8 cam qđ †vbicūqʒ iudex ſupplet defectum tutoris,debet notarius
de hoc facere expreſſam mentionē in actis,dicens ſciens τ cogno-
ſcens dictus iudex eum eſſe minorem,τ predicta ſine tutoris au-
thoritate facere,ſuum decretum interpoſuit,τ authoritatē. Hec
predicta probantur j.qui admit.ad bon.poſſeſ.l.bonorum.

ADDITIONES.

a POMA.¶Si curatorem.Uide Are.conſi.cxxx.in fi.τ Ro.cliiij.
vbi declarat.τ Iaſ.poſt alios ibi in l.videamus.in princ.ad fi.ff.de
in li.iur.τ Ang.in l.ea.quidē.ff.quod cuiuſqʒ vniuer.nomi.vbi am-
pliat hanc legem in ſecundo caſu,etiam ſi haberet curatorem ſed
impeditum vel abſentem.

* IOAN.FRAN RVER.☞Si curatorem.Pro intellectu hu
ius legis vide plene Bar.in l.j.§.fuit queſitum.

b P.PAV.P.¶Pupillo. Limita ſolum procedere in his,qui ver-
ſantur circa adminiſtrationem bonorum,ſecus extra adminiſtra-
tionem,vide Bar.in l.j.§.fuit queſitum.vbi etiam alij,ad Trebel.

c IO.FR.RV.☞In delinquendo.Adde Bar.qui tenet contrariū
in l.as cui bonis.ff.de verbo.obl.vbi notam.

ALIA LECTVRA.

SI curatorem. Venditio facta ſine cura
tore,per adultum curato
rem habentem,non valet ipſo iure,ſecus ſi curatorem
non habeat,q2 valet,ſed ſi leſus eſt,poteſt reſtitui in in
9 tegrum.h.d.¶†No.equiparationem iſtam, qđ minor curatorem
habens equiparatur prodigo,ſi contrahit ſine curatore aliā equi
parationem,facit gl.qđ prodigus equiparetur pupillo.l.certi con
10 dictio.§.item queri.ff.ſi cer.peta.†Ex his arguit gl.quod adultus
curatorem habens,equiparatur pupillo.¶Sed contra primam
equiparationem opp.adultus poteſt teſtari,prodigus non,τ per
conſequens equiparatio non valet,vt l.as cui.ff.de teſti.l.Aurelio.
§.j.ff.de lib.leg.Solu. quod in actib.morientium dicta equipara-
tio non eſt bona,ſed in actibus viuentium ſic.¶Item opp.contra
aliam equiparationem de §.impuberes.Inſti.de ſuſpe.tut.Gl.fa-
tetur contrarium,quod quantum ad actionem ſuſpecti,non equi
parantur pupillus τ adultus.

LEX IIII.

1 ☞Allegans etatem quando habeat probare.
3 Qui ſemel poſſedit,an dicatur ſemper poſſidere.

SI minorem. Ille debet probare etatem, qui
eam allegat,ſiue actor ad fun-
dandam intentionem,ſiue reus ad fundandam exceptio-
nem.hoc dicit.hec notabilis lex.¶Op.de l.minor.xxv. annis ad-
1 dito.ff.de minor.Sol. ille,qui allegat etatem,debet eam probare,
niſi ex aſpectu transferatur onus probandi in aduerſam partem,
2 vt l.contraria.Item opp.†qui ſemel eſt dominus,ſemper preſumi
tur dominus.vt j.de proba.l.ſiue poſſidetis.eadem †ratione,qui ſe
mel fuit minor.ſemper preſumitur minor.Reſpondet glo.quod il-
la regula eſt vera in his,que ſolo curſu temporis non mutantur.τ
3 no.hanc limitationem.¶Querit gl.quid †de poſſeſſore, nunquid
qui ſemel poſſedit,preſumatur ſemper poſſidere,τ quid de domi-
no ſimiliter dic.vt d.l.ſiue τ l.neque.in fi.ad exhib.*τ in l.non igno
rabit.in gl.ſuper verbo,fuiſſe.eo.ti.*¶Quero,τ reuoco in dubiū
vtrum quis debeat probare ſe minorem,an aduerſarius eū maio-
rem.Gl.in l.de etate.ff.eo. dicit multa verba,vt ibi patet,τ ponit
vnam opi.inter alias,vt diſtinguamus. qualiter quis ponat, aut
ego excipiendo dico te minorem,aut ego aſſero te maiorem. Iſta
opi.eſt vna truffa.Aduerte,ne erres,quia forte dicam in l.actor.de
prob.ideo non curo aliquid, vtrum verba proferātur affirmatiue,
4 vel negatiue,†ſed omnis illa oratio dicitur negatiua, que ſignificat
priuationem,τ illa dicitur affirmatiua, que ſignificat poſitionem.
vnde quando ego dico.ego ſum minor.certe iſta eſt priuatio.τ ſem
per eſt negatiua ſicut iſta.homo mortuus eſt,etiam eſt priuatio,q2
nihil ponit,τ quādo dico,nō ſum maior.proprie eſt priuatio. Hoc
videtur velle glo.in l.fi.j.de adul.*τ gl. in l.fi. in fi.ff.de excep.dol.*
5 ſed †ille debet probare etatem qui eam allegat[a]. ſiue actor ad fun-
a dandam intentionem,ſiue reus ad fundandam exceptionem. Ca-
ſus eſt hic apertus,τ rotundus quod no.τ perpetuo tene mēti,ꝛc.

ADDITIO.

a ¶Eam allegat. Adde Bart.conſi.xcij.incip. in queſtione verten-
te inter dominum Simonē.in j.vol.τ Bal.conſi.cxxū.iiij.lib.Paul.
de Caſtr.conſi.clx.Bal.conſi.ccxliiij.j.lib.* IO. FR.RV. ADDE
¶Quis debeat probare etatem per Felin.in ca. in preſentia. col.
xiij.extra de probat,vbi ſignat plures concordantias poſt d.Abb.
τ doct.ibi.

LEX V.

MInoribus in integrum. Qui eſt
minor,τ
leſus poteſt impetrare in integrum reſtitutionem ante
xxv.ann.τ in xxv.anno hoc dicit.Debet ergo quis dice-
re in libello ſe minorem,τ leſum vt hic,τ de ſui facilitate, vt j.cod.l.
fin.τ ibi videbitis,ꝛc.

LEX VI.

SI intra. Mors rei non impedit cauſam reſtitu-
tionis a minore inchoatam hoc dicit.
¶Op.ꝙ reſtitutioni in integrum non poteſt renunciari,
nam eo ipſo ꝙ renunciat,leditur,vt l.doli excep.verſi.diuerſum.ff.
de noua.τ ff.eod.l.interdum.τ notatur in l.ſi iudex circumuento.ff.
eod. Solu. Fateor quod non poteſt renunciari in minoritate, τ in
contrarijs,ſed factus maior ſic,vt hic,cum gl.quod not.bene.

LEX VII.

2 ☞Turpitudinem ſuam quando quis allegare poſſit.
3 Liberatio quando ſecum trahat executionem.

DE tutela. Sciens non decipitur, ideo qui
minorem ſciuit etatem probatio
ne etatis ſe deceptum eſſe, allegare non poteſt. h. d. vel
aliter,Aſſumptio(alias affinitas)tutela,τ proximitas
a ſanguinis facit preſumi,vt quis ſciat etatem[a] minoris.h.d.¶†No.
1 teſtis interrogatus de etate, dicit illum eſſe minorem. Item inter-
* rogatus * quomodo ſcit reſpōdet,quia eſt ſuus patruus,vel ſuus
auunculus,vel fuit ſua nutrix. Certe iſta ratio videtur ꝙ cōcludat
in hoc text.Dices tu,nonne ratio teſtis debet eſſe per aliquē actū,
qui percipiatur ſenſu corporeo,vt l.qui teſtamento in fi.ff.de teſt.τ
l.j.in princ.he his que in teſt.delen.τ.j.de teſt.l.teſtium,τ per Inno.
extra de teſti.c.cum cauſam, ſed iſte rationes non ſunt huiuſmodi,
2 ergo,ꝛc.In hoc cogitabitis.¶Nemo †ad l.opp.nemini licet alle-
gare tupitudinem ſuam.vt l.tranſactio.ſ. de tranſac.ſed hic minor
allegat turpitudinē ſuam ſcilicet falſas allegationes dediſſe.ergo,
ꝛc.Huius timore hec lex legitur duobus modis.Primo in minore
probante tunc obſtat contrarium.Sed reſpondet glo.de iure non
poteſt allegare turpitudinem ſuam verum eſt alteri,ſed ei qui frau
dem participat,τ fuit particeps huius turpitudinis, tunc allega-
re poteſt,vt hic,Ita videtur concludere iſta prima ſol.τ vide iſtam
primam gloſſ.Iſta prima ſolutio non videtur vera per d.l.tranſa-
ctione.ſ.de tranſact.vbi etiam ei,qui fraudem participauit non li-
cet allegare turpitudinem ſuam. Soluit gl.quod tunc ſe credebat
maiorem nunc videt ſe minorem,τ iſta eſt magis tuta.Secundo ve
ro modo legitur de tutore probante etatem falſo. ¶Tunc oppo.
quando dolus dat cauſam contractui tranſactionis, contractus
eſt ipſo iure nullus,vt l.eleganter in princ.ff.de dolo. Sed iſte con-
tractus fit ſuper actione tutele,que eſt bone fidei, ergo ꝛc. ſolue vt
dixi. ſ. titu. j. l.ſi maior, quia eſt diſtractus,non contractus,τ ideo
3 valet,quia eſt liberatio,que ſecum trahit executionem,τ †intellige
liberationem factam per acceptilationem ipſo iure, non per pa-
ctum,nam ſi per pactum,tunc debet agi actione prima,τ ſi excipe-
retur,replicaretur,vt ſ.de tranſact.l.ſub pretextu.la.j.

ADDITIONES.

a P.PAV.P. ¶Etatem Regulam huius legis quod coniunctus
preſumatur ſcire,ꝛc.limita non procedere quando coniunctus eſ-
ſet in partib.remotis.vide Felin.in cap.quoties.poſt prin. extra de
teſt.Et ad regulā vide aliqua per Fel.in c.literis.extra de preſump.
vide Aret.in l.Titius.§.Lucius.in j.no.de li.τ poſt.ꝙ no procedit
quando eſſet vnus in ciuitate,alius ruri,ſi ſi eſſent proximi.

a CLAV. DE SEISS. ¶ Interrogatus. Iſtud limita ꝛ intellige
vt per Alex.poſt Bar.in l.is poteſt.ff.de acq.hered.ꝛ in l.Titius.
§.j.ff.de lib.ꝛ poſth.ꝛ plene in l.j.ff.ſi cer.peta.ꝛ quod dicitur de vi-
cino ꝛ conſanguineo,extenditur ad eos qui aſſidue verſantur,per
ea quę ponit Alex.in l.exigendi.§.de procura.ꝛ vide Ange.Aret.
conſi.xxvj.alle.tex.in l.conſenſu.§.ſerui.C.de repu.ꝛ in l.ad inſtruē
dam.ff.de adminiſtr.tuto.ꝛ ibidem extendit notab.Are.ad colle-
gam ſeu contutorem.

LEX VIII.

Minoribus in ijs. In omiſſis, ꝛ etiam in neglectis minori-
bus ſuccurritur,hoc dicit.

LEX IX.

1 ☞ An ſit bona conſequentia minor eſt vſus iure communi; ergo
non eſt leſus.
3 Libellus in integrum reſtitutionis quid debeat continere.

a Non videtur. [a] Seipſam ſummat gl.dicit,
pone caſum p l.verū.§.ſcien
dum,ꝛ alijs legib.alle.per gl.In hac lege nō ſunt alia,
veruntamē Suar.poſuit in hac lege vnam ſuam gloſ.
de cuius intellectu dubitat̄ inter noſtros doc.ꝛ ſcholares,qui ne-
ſciunt logicalia.Ego dico illud,ꝙ mihi videtur,ꝛ antequam intrē
2 eam opp.ꝛ oſtendo,† ꝙ minor pōt eſſe vſus iure communi,ꝛ tamē
eſt circunſcriptus,vt puta precedente deliberatione plena adiuit
hereditatem,ꝛ poſtea reperitur non ſoluendo,iure cōmuni vſus
eſt in eo ꝙ deliberauit tn̄ reperitur circūſcriptus,ꝛ daretur ſibi re
ſtitutio,vt j.ſi minor ab here.ſe abſti.l.j.ꝛ ij.Huius timore Suar.
poſuit hic vnam gl.que dicit ſic,cōſequentiam tollit,non oppoſi
tum infert,qꝛ pars eius eſt.Quid igitur velit dicere iſta gl.dubita
tur hic in gl.ꝛ per doct.Et primo videas quid vult dicere,conſe-
quentiam tollit.Reſpon.antecedens eſt illud vſus eſt iure cōmu-
ni,ergo circunſcriptus,iſtud eſt conſequens.iſtam conſequentiam
tollit iſta lex,quaſi dicat conſequentia non eſt bona,vſus eſt iure
communi ergo circunſcriptus,iſtud ſequitur,non oppoſitū infert,
quaſi dicat ex dicto antecedēti,non ſequitur oppoſitū,non eñ eſt
bona conſequentia vſus eſt iure cōi,ergo non eſt circunſcriptus ꝛ
hoc non dicitur in hac lege,ꝛ ſic ceſſat cōtrarium quod ſequitur,
qꝛ pars eius eſt. Ad euidentiam eius debes ſcire,qđ hic aſſumit̄
2 totum,ꝛ pars ſicut genus,ꝛ ſpecies. ¶ † Item debes ſcire ꝙ ſpe-
cies infert ſuum genus,qꝛ bona conſequentia eſt,homo eſt, ergo
animal eſt.Sed genus non infert ſuam ſpeciem de neceſſitate,qꝛ ſi
dico,animal eſt,non ſequitur,ergo homo eſt,qꝛ poteſt eſſe equus.
Ita in lege noſtra propoſitio ideo non infert oppoſitā conſequē-
tiam,qꝛ habet ſe,vt genus ꝛ ſpecies,nam circunſcriptū eſt genus,
qꝛ quidam ſunt vſus iure cōmuni,quidam non,vſus iuris cōmu-
nis eſt ſpecies,ideo non ſequitur dicta cōſequentia.ꝛ vide gl.tuā.
Tota expoſitio tertie particule dicte gloſſe pcedit,expoſitio ter-
tie particule non procedit,nā vſus eſt iure cōi,ꝛ circūſcriptus eſt,
non habent ſe,vt genus ꝛ ſpecies,ſed vt excedētia ꝛ exceſſa,qꝛ po
teſt eſſe ꝙ aliquis eſt vſus iure communi,ꝛ eſt circūſcript9,ꝛ vſus
iure cōmuni,ꝛ econuerſo,ꝛ ideo qui voluit ſuſtinere primas duas
particulas gl.vt ſ.diximus expoſitas,iſtam particulam exponūt
ſic,vt dicā,conſequentiā tollit,nec infert oppoſitam cōſequentiā,
qꝛ pars eius eſt,id eſt particulariter eſt verū in quibuſdā, non qđ
qui eſt circunſcriptus,eſt vſus iure cōmuni, ꝛ econuerſo,vnde cū
iſta particularis vera,ex vno nō inferat ad aliud,qꝛ ex puris par
ticularib.conſequentia aliqua non ſequitur,ꝛ ſic ſumma gl.ſic,cō-
ſequentiam tollit,oppoſitam conſequentiā nō infert,qꝛ particula
riter eſt verum,ꝛ particulariter nō,nam ex puris particulari.non
ſequitur aliqua cōſequentia.Alio modo intelligit̄ iſta gl.vt varie-
tur iſta expoſitio prime,ꝛ ſecūde particule.Et p cōſequens tertie,
vt intelligamus hic,qđ minor ſit vſus iure cōmuni,quando facit
ea que diligens paterfami.feciſſet.Hoc premiſſo expono ſic gl.an-
tecedens eſt vſus iure communi,conſequens eſt ergo circunſcri-
ptus.Iſtam conſequentiam tollit,nō,hoc eſt iſta dictio non,poſi-
ta in hac lege,ꝛ ſic dictio,non,tollit conſequentiam. ¶ Sequitur
in gl.non oppoſitum infert,quaſi dicat,infert oppoſitā conſequen
tiam,qꝛ verum eſt dicere,vſus eſt iure cōmuni,hoc eſt,fecit ea que
feciſſet quilibet diligens paterfamilias, ergo non circunſcriptus,
iſtud ſemper ſequitur in gl.qꝛ pars eius eſt,qꝛ eſt ſpecies,vnde me
rito infert ſuum genus,nam facere illud quod faceret diligens pa
terfamilias,eſt ſpecies,non circunſcriptum,eſt genus: qꝛ pōt eſſe
non circunſcriptus,ꝛ facere ſtulte,ꝛ facere deliberate,vnde merito
iſta ſpecies,hoc eſt vſus iure cōmuni,infert ſuū genus,hoc eſt non
circunſcriptus tenendo iſtam opin.que eſt bona,ꝛ vera,obſtat cō
trarium de eo,qui adiuit hereditatem,cum deliberatione, qui re-
peritur poſtea non ſoluendo,dico quod non fecit illud qđ feciſſet
diligens paterfamilias,quia perquiſiuiſſet omnia que ſunt in in-
uentario,quia ſciuiſſet omnia que ſunt in hereditate,vnde non fe
cit vt diligens paterfamilias,ꝛ hec vera,ꝛ bona, licet gloſſ.ponat
alias expoſitiones,ꝛ expoſui tibi iſta verba Suarne.non ſequen-
do verba glo.nec doctorum. ¶ Et per hanc legem, ꝛ alias leges,
3 ex quib.ponitur exemplum,ſicut hic † ſemper in libello cum peti-
b tur reſtitutio,dicatur [b] quod eſt minor, ꝛ leſus ſui facilitate, quia
diligens paterfamilias hoc non feciſſet.Nam ſi poneres in libel-
lo quod eſt minor,ꝛ leſus,ꝛ ex libello non colligeretur, quod ſui
facilitate,libellus nōn concluderet,ergo debet reſtitui, ideo ſem-
per facias poni,ꝛc.

ADDITIONES.

a P. PAV. P. ¶ Non videtur. Et quod minor ſi facit quod feciſ-
ſet paterfamilias non reſtituitur, vide vnum verbum per Com-
men.conſil.cxxvij.incip.nobilis domina,circa finem.

b ¶ Dicatur.iſtud ſequitur Do. Ant.in c.j.de in inte.reſtitutione.
ſed in contrarium facit l.minorib.§.eo.vide Ioan.de Imo in d.c.j.
vbi dicit communem opi.in contrarium.

De filiofamilias minore. Rub. XXIII.

LEX I.

Filiusfamilias. Si filiusfamilias fideiuſſit, pro pa
tre,vel extraneo poteſt reſtitui, niſi leſio per ſuc-
ceſſionē tollatur.hoc dicit; ¶ Cōtra iſtā legē op.
de l.cum mandato.ff.e. Illius timore dixit Pla-
cent.quod tunc filius poteſt impetrare reſtitutio
nem,quando principalis non eſt ſoluendo per illam legem.Gloſ.
reprehendit iſtam opi.intereſt enim minoris potius non ſoluere,
quam ſolutum repetere,vt l.iij.ff.de cōpen. ꝛ argu.j.tit.ſecundo l.
etiam. ¶ Ad l.cum mandato.reſpon. ꝙ ibi ponuntur duo caſus
principales.In primo cōtraxit minor principaliter in re alteri9,
qꝛ res alterius vendidit mandato domini,ꝛ volebat petere reſti-
tutionem aduerſus contractum, quo tenebatur dominus quod
non poteſt niſi in ſubſidium,hic autem ſe obligauit conſequenter,
pro patre,vel extraneo,ꝛ vult petere reſtitutionem aduerſus obli
gationem ſuam, quod poteſt indiſtincte. In alio caſu illius legis
non contraxit minor ſed procurator eius vnde non facit ad pro-
poſitum. ¶ Quero, hic dicit pro extraneo, quis intelligatur ex-
traneus. Dic vt in l.j.§.extraneum.de rei vxo.actio.dicitur hic,ſi
ei non ſucceſſit. ¶ Quero, quid ſi ſucceſſit patri. Dic vt in gloſſ.
¶ Quero, quid ſi iſte filius pro patre principaliter ſe obligaſſet.
Certe idem eſſet.tamen non tolleretur obligatio per ſucceſſionem,
ſed tolleretur leſio,ꝛ ſic tolleretur reſtitutio ꝛc.

LEX II.

a Si frater tuus. [a] Filiusfamilias minor aduer
ſus mutuum reſtituitur, niſi
iuſſus patris interuenerit,vel Maced.iuuetur.h.d. ¶ Op
ponitur,ꝛ videtur quod filiusfamilias non iuuetur reſtitutione,vt
l.iij.§.ſed vtrum.ff.de mino.Sol. Quādo filius conuenitur, pater
non reſtituitur,vt hic.ſed quando conuenitur pater,non reſtitue-
retur,vt l.contraria. ¶ Item opponitur, ꝛ videtur quod quan-
do ceſſat Maced.non habet locum reſtitutio,quia accepit in caſi
bus permiſſis, ꝛ ſic eſt vſus iure communi, vt ſ. titul.j.l.iiij.Solu.
Dic vt in gl. ¶ Quero,que eſt ratio, quod quando patris iuſſus
interuenit,non reſtituitur.Dic vt in glo.ff.eod.l.iij. ¶ Quero,que
eſt ratio,quod quādo eſt locus Macedoniano non habet locum
reſtitutio? Dic vt in gloſſ.ꝛc.

ADDITIO.

a ¶ Si frater.Pro cōcordia aduerte ꝙ vbi ope exceptionis minor
tutus eſt de iure communi aduerſus aliquam obligationē,ipſe mi
nor non poteſt petere reſtitutionē in integ. Ita videtur velle Bar.
hic in hac.l.ij.de filiofa.mino.ſed in l.iij.§.ſed vtrum.ff.de mino.vi-
detur tenere affirmatiuam in l.in cauſe.la.ij.ff.de mi. Tu dic,facien
da eſt differentia quo nomine conueniatur, vt per Barto.hic vel
melius.Bart.in l.in cauſe.loquitur ſecundū gl.ibi que loquitur in
caſu l.ſi minor.§.minores eo.ti.vbi dicitur,ꝙ minor cōpromittens
poteſt in integrum reſtitui ꝙ intelligit ibi Bart.ſcilicet quando in
arbitrū a quo non poteſt appellari,ergo ibi ceſſat remediū ordina
rium.Sed licet Bart.referat glo.non tamen illud expreſſe firmat.
Preterea ſibi eſt contrarius referendo ad illum caſum,vt ſ.poſſet
etiam aliter ſolui,ſecundum eum vt affirmatiua procedat qn̄ reſti-
tutio datur iure actionis, negatiua vero qn̄ datur officio iudicis.

---

a De fideiuſſoribus minorum. [a] Rubr. XXIIII.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Minorum Adde tamen ꝙ fideiuſſor minoris cum
quo fuit intentatum iudicium nulliter,puta ſine curatore, non te-
netur aliquo modo,vide do. Ant.conſi.xviij.de quo habes ad Bar.
in l.non eo minus.ſ.de proc. Item quod ſi quis promiſit minorem
ratum habiturum aliquem actum cum erit effectus maior,ꝛ nolit
ratificare propter euidentem leſionē,ꝛ iniquitatem, ꝙ non tenea-
tur,vide Petr.de Anch.late,conſil.cccxx.incip.viſa facti narra-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN